

Årsrapport 2016

Styrets beretning og regnskap
Trondheim Havn IKS

Trondheim Havn

ÅRSRAPPORT 2016 STYRETS BERETNING

**TRONDHEIM HAVN IKS
ORG.NR. 945 510 552**

STYRETS BERETNING FOR 2016

Trondheim Havn IKS (TH) er et interkommunalt selskap i hht. Lov om interkommunale selskaper av 29.01.1999 nr. 6. Selskapet ble opprettet med virkning fra 01.01.2006 og var pr. 31.12.2016 eiet av kommunene Orkdal (4,16%), Trondheim (76,27%), Malvik (0,01%), Stjørdal (1,83%), Levanger (5,29%), Verdal (8,00%), Steinkjer (2,06%), Leksvik (0,30%), Verran (0,01%), Frosta (0,01%), Inderøy (0,01%), Frøya (0,09%) og Namsos (1,96%). Minste deltakerandel er satt til 0,01%.

Kommunene Namsos og Frøya kom inn som nye deltakere fra 01.01.2016.

Selskapet har som formål å samordne og utvikle en effektiv, sikker og rasjonell havnevirksomhet innenfor samarbeidsområdet, samt sørge for sikkerhet og fremkommelighet i selskapets havner og deltakerkommunenes sjøområder. I tilknytning til dette skal TH på vegne av deltakerkommunene ivareta alle forvaltningsmessige og administrative oppgaver som etter Havne- og farvannsloven påligger kommunene, samt håndheve de bestemmelser som etter Havne- og farvannsloven med forskrifter gjelder innenfor kommunenes sjøområder.

Selskapet har hovedkontor i Trondheim.

Styrende organer:

Representantskapet er selskapets øverste organ og består pr. 31. desember 2016 av til sammen 29 medlemmer, herav 20 medlemmer med stemmerett valgt av eierkommunene og 9 observatører med møte- og talerett, fra hhv. Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag fylkeskommuner med 1 representant hver, samt 7 brukerrepresentanter.

Styret består av 8 medlemmer, herav 6 medlemmer valgt av representantskapet og 2 medlemmer valgt av de ansatte. Kjønnssfordelingen mellom eiervalgte styremedlemmer er 50/50. Det samme gjelder for eiervalgte varamedlemmer og for hhv. styremedlemmer og varamedlemmer valgt av de ansatte.

Ledelse:

Havnedirektøren forestår den daglige ledelse av selskapet. I ledergruppen inngår for øvrig havnekaptein, teknisk sjef, eiendoms- og forvaltningssjef, byutviklingssjef, markedssjef, økonomisjef og leder for Verdalskontoret. Disse har ansvar for operativ drift, trafikkavvikling, vedlikehold, stabsfunksjoner, strategi, utvikling, markedsføring, kommunikasjon, logistikk og byutvikling.

Likestilling:

Ved siste årsskifte var det 54 ansatte, hvor 1 var på midlertidig engasjement. 16 av de ansatte var kvinner. TH tilstreber full likestilling mellom kvinner og menn i selskapet. Målet er å øke kvinneandelen.

Ingen skal diskrimineres pga. etnisk opprinnelse, språk, religion eller livssyn.

Sykefravær:

Sykefraværet var i 2016 på 6,0% mot 5,3% året før. Langtidsfravær over 8 uker var 0,7 % mot 1,2% året før.

Selskapet har som mål at sykefraværet skal være mindre enn 5%.

Selskapet er en IA-bedrift og følger kravene til oppfølging av sykmeldte slik dette er beskrevet i avtalen. Oversikt over sykefraværet foreligger til enhver tid og vi har samtaler med de langtids sykmeldte.

Arbeidsmiljø:

Det arbeides kontinuerlig og aktivt med HMS og internkontroll, hvor sikkerhet og forebyggende tiltak for å trygge arbeidssituasjonen for ansatte, brukere og kunder har høyt fokus. Det har lyktes å unngå alvorlige skadesaker for melding til arbeidstilsynet i 2016.

Selskapets arbeidsmiljøutvalg har hatt 3 møter i 2016. Viktige saker til behandling siste år har vært HMS, sykefraværet og IA-arbeidet (Inkluderende Arbeidsliv).

Ytre miljø:

Selskapets virksomhet tilsier at båter, kjøretøyer, maskiner og teknisk utstyr benyttes i den daglige drift. Det arbeides for å redusere negative miljømessige konsekvenser forbundet med dette. Selskapet anvender bl.a. en el-bil til tjenestebruk. Bruk av innsatsfaktorer som ikke kan gjenvinnes, søkes holdt på et lavt nivå i selskapets daglige drift, samt ved planlegging og realisering av fremtidsrettede havneanlegg. Selskapet arbeider aktivt for sjøtransport som et miljøvennlig alternativ til andre transportformer, samt for å bidra til å redusere sjøtransportens miljøbelastninger. Eksempel på dette er landstrømtilkobling for skip, hvor slikt anlegg for hurtigruten er planlagt ferdig i 2017.

Selskapet er sertifisert som Miljøfyrtårn.

Vi har samarbeidet med Trondheim kommune og Miljødirektoratet gjennom prosjektet "Renere havn" hvor arbeidet har pågått over perioden 2012-2016. Opprensning på sjøbunnen i havneområdet har omfattet opptak og deponering av forurenset masse. Gjennomføring av miljøtiltakene er støttet av Miljødirektoratet med 75%. Egenandelen er fordelt 50/50 mellom kommunen og TH. Vår egenandel var opprinnelig beregnet til ca. 25 mill.kr. over perioden. I forbindelse med etablering av deponiløsning som gir oss ny grunn på land i Nyhavna, og som på sikt har økonomisk verdi, ble vår del av belastningen beregnet økt til 33 mill.kr. Prosjektet ble avsluttet i 2016 og endelig prosjektreknskap vil foreligge i 2017.

Vi vil overvåke tiltaket i samarbeid med kommunen over en periode på 5 år.

Inntekter fra ordinær drift:

Inntekter fra avgifter og vederlag knyttet til havnedriften økte med 7,3% sett i forhold til foregående år. Trafikken målt i antall bruttotonn skip med kaibesøk gikk opp med 10,7% totalt sett og med 7,5% for offentlige kaier. Tonn gods over offentlige kaier økte 5,9%.

Eiendomsinntektene fra utleie av eiendom, grunn og parkering økte med 4,3%.

Samlede inntekter fra ordinær drift (ekskl. salgsgevinster) økte 5,4% sett i forhold til året før.

Inntektene fra ordinær drift i 2016 inkluderer 3,2 mill. kr. fra virksomhet i Namsos og Frøya som er nye deltakerkommuner dette år.

Cruise

Cruisevirksomheten over Trondheim havn er viktig for Trondheim by ved at den tilfører et betydelig antall turister. Som virksomhet, ser vi cruisebåtanløp og anløp av hurtigruten i sammenheng.

Cruisetrafikken koordineres gjennom Trondheim Cruise Network Mid-Norway SA, hvor Trondheim Havn IKS er administrasjon. Samarbeidsorganet har 19 aktører, offentlige og private.

Antall cruiseskip var 58 i 2016 mot 48 året før. Det er hittil booket inn 59 anløp for 2017.

Antall cruisepassasjerer var 103.000 i 2016 og ventes på samme nivå i 2017. I 2015 var antall cruisepassasjerer 65.000. Økningen i antall passasjerer fra året før må sees i sammenheng med anløp av flere store skip.

I 2016 var det tre snuoperasjoner (turnaround). Det forventes ingen snuoperasjon i 2017, men det er allerede innmeldt syv snuoperasjoner til 2018 samt 75 cruiseanløp med ca. 120.000 cruisepassasjerer.

Finansiell risiko:

Selskapets finansielle instrumenter består av langsiktig gjeld til norske kredittinstitusjoner, samt innskudd på rentebærende konti i norske banker. Bankinnskudd og lån viser pr. årsskiftet netto innskudd 103,2 mill. kr. mot 139,2 mill. kr. året før og hvor disse beløp er risikoeksponert mot rentesvingninger. Renten som selskapet er mest eksponert mot (3 mnd. NIBOR), har vært meget stabil gjennom hele 2016 etter en svakt synkende tendens gjennom siste halvår 2015. Endringer i rentenivået gjennom året har ikke påvirket resultatet fra nto. finansposter i vesentlig grad.

Markedsrisiko:

Volumutviklingen innen godstransport påvirkes av de økonomiske svingninger i samfunnet. Dette gir svingninger i størrelsen på varestrømmer, hvor både volumendring og sammensetningen av vareslag under transport påvirker driftsinntektene. Som aktør innen godstransport og logistikk, er dette svingninger som må påregnes.

Markedssituasjonen for utleie av lokaler og eiendomsgrunn er på kort sikt mindre konjunkturpåvirket enn havnedriften, men ved langvarige konjunktursvingninger vil også inntekts- og resultatutviklingen innen eiendomsdriften bli berørt. Dette er en risiko som må påregnes ut fra at de fleste av selskapets utleieavtaler gjelder næringslivskunder. Tilsvarende gjelder for volum og inntekter fra utleie av parkeringsplasser.

Kredittrisiko:

Det er pr. utløpet av 2016 balanseført avsetninger en bloc med 1,5 mill kr. Dette vurderes å være tilstrekkelige for å møte den generelle kredittrisiko knyttet til tap på kundefordringer.

Andre risikofaktorer:

Selskapets havnedrift og utleie av bygg og grunn til havnerelaterte leietakere er fritatt for beskatning. Skattemyndighetene har vurdert disse virksomhetene til å oppfylle skattelovens forutsetning om "ikke erverv til formål". Utleie av bygg og grunn til ikke havnerelatert virksomhet, samt parkeringsvirksomhet, er definert som økonomisk virksomhet og beskattes. Regnskapsresultatet fra selskapets løpende virksomhet fordeles mellom skattepliktig og ikke skattepliktig virksomhet i hht. bto. driftsinntekter. Fra årsregnskapet 2016 er 26,2% av regnskapsresultatet gjenstand for beskatning. Foregående år var tilsvarende andel 25,9%. Fordelingsforholdet beregnes særskilt for hvert enkelt år og kan endre seg over tid. Evt. særlige poster, herunder salgsgevinster og lignende samt evt. nedskrivninger, behandles individuelt mht. beskatning.

Det er avklart med skattemyndighetene at ut fra selskapets skatteposisjon, er gevinst vedr. salg av anleggsmiddel ikke skattepliktig med høyere beløp enn det som tidligere er kommet til fradrag i inntektene som avskrivninger. Bestemmelsen innebærer at det ikke utløses gevinstbeskatning ved salg av eiendomsgrunn når dette skjer fra Trondheim Havn IKS. Ved evt. endring i selskapets skatteposisjon for havnevirksomhet og havnerelatert virksomhet, vil også skatteforhold knyttet til gevinst ved salg av anleggsmidler bli berørt.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har under vurdering om selskaper som er organisert som IKS, skal ha anledning til å drive næringsvirksomhet. Deltakere i et IKS har et ubegrenset ansvar for selskapets forpliktelser, noe som medfører at selskapet kan drive sin virksomhet under en konkurransemessig fordel sammenlignet med andre aktører i markedet. En lovendring på dette området vil kunne medføre behov for omorganisering og at selskapets posisjon blir endret, for eksempel ved opptak av lån til langsiktig finansiering. Også selskapets skatteposisjon vil kunne bli berørt.

Investeringer og finansiering:

Det er investert for 84,1 mill. kr. i 2016 mot 45,9 mill. kr. i 2015. Investering i materielle anleggsmidler som tomt, bygg, anlegg og løsøre utgjør 79,2 mill. kr. I tillegg er investert i finansielle anleggsmidler gjennom økning av eierlån til selskap tilknyttet utvikling av eiendomsvirksomheten med 4,9 mill. kr. Investeringen i finansielle anleggsmidler er av strategisk karakter.

I tillegg er balanseført 18,3 mill. kr. i tilgang anleggsmidler fra tingsinnskudd fra Namsos og Frøya som nye deltakerkommuner fra 2016.

Det er ikke tatt opp langsiktig gjeld til finansiering av investeringer verken i 2016 eller 2015. Selskapets likviditet har vært tilstrekkelig til full egenkapitalfinansiering av investeringene.

Årsregnskapet 2016:

Resultat før skatt utgjør 15,5 mill. kr. for 2016 mot 15,8 mill.kr. året før. Ekskl. beløp klassifisert som «særlige poster» utgjør årets resultat 18,6 mill.kr.

Driftsinntektene i 2016 var 142,0 mill. kr. mot 135,2 mill. kr. i 2015 hvor 0,5 mill.kr. var klassifisert som «særlig post» fra gevinst ved salg av grunn. Tilsvarende forelå ikke i 2016. Ekskl. «særlig post» økte driftsinntektene med 5,4% fra året før.

De samlede driftskostnadene var 130,7 mill. kr. i 2016 mot 123,2 mill. kr. året før. Eksklusive kostnader klassifisert som «særlig post» var driftskostnadene i 2016 127,5 mill.kr. mot 123,2 mill.kr. året før. Dette gir en økning på 3,5%.

Driftsresultatet for 2016 er 11,4 mill. kr. (driftsmargin 8,0%) mot 12,0 mill. kr. året før (driftsmargin 8,9%), begge år inkl. særlige poster. Ekskl. særlige poster var driftsresultat 2016 på 14,5 mill. kr. (driftsmargin 10,2%) mot 11,5 mill. kr. året før (driftsmargin 8,6%)

Inntektsutviklingen sett under ett har i 2016 vært bedre enn budsjettet, høyere for havnedriftens inntekter, noe under for eiendomsinntektene og parkeringsinntektene. Netto finansposter har gitt bedre resultat enn budsjettet, jfr. note 8.

Rentabilitet på totalkapitalen er 1,8% i 2016 mot 1,8% også i 2015. Ekskl. «særlige poster», blir tilsvarende tall 2,1% i 2016 mot 1,8% i 2015.

Selskapets egenkapital pr. utløpet av 2016 var 867,2 mill. kr. av en totalkapital i balansen på 925,4 mill. kr. Dette gir en egenkapitalandel på 93,7% for 2016 mot 93,7% også ifor 2015.

Pr. 31.12.2016 var balansens omløpsmidler 140,8 mill. kr. og kortsiktig gjeld 34,9 mill. kr. Dette gir en likviditetsgrad på 4,0 i 2016 mot 6,5 i 2015. Endringen i likviditetsgrad må sees i sammenheng med egenkapitalfinansiering av investeringene i 2016.

Regnskapet for 2016 er satt opp med utgangspunkt i fortsatt drift. Selskapet har meget god likviditet og økonomi. Det er styrets oppfatning at årsregnskapet gir en tilfredsstillende beskrivelse av selskapets stilling og at forutsetningene for videre drift er til stede (jfr. Regnskapsloven §3-3a).

Utsiktene fremover

Trondheim Havn arbeider målrettet med å utvikle en moderne og fremtidsrettet havnestruktur i Trøndelag. I 2016 ble planutkastet for Grønøra Vest på Orkanger ferdigstilt, noe som gir grunnlag for en betydelig utvidelse av havnevirksomheten når kapasiteten på Grønøra Øst er sprengt. Nye prognoser viser at behovet for en utbygging på Grønøra Vest trolig ikke er nødvendig før om 15-20 år. Nødvendig oppgradering av Grønøra Øst vil kunne dekke behovet i mellomtiden. Større og mindre prosjekter er under utvikling for å forbedre de øvrige havnene i selskapet. I tillegg vurderes andre geografiske alternativ for å styrke selskapets posisjon.

Det er forventet betydelig vekst innenfor havbruk hvor prognosene antyder mangedobling de neste tiårene. Dagens biltransport vil få utfordringer med den prognostiserte volumveksten, og sjøtransport løftes frem som et godt alternativ. For å få tilstrekkelig lønnsomhet i å få mer gods over på sjø, må sammenhengen mellom inngående og utgående godsstrømmer være i balanse. For å sikre en god utvikling i Trøndelag, har Trondheim Havn tatt en rolle i denne prosessen i nært samarbeid med Kristiansund og Nord-Møre Havn og Nord-Trøndelag Havn Rørvik. Det arbeides på flere hold med å få frem realistiske prognoser for fremtidige godsstrømmer.

Det teknologiske paradigmeskiftet som skjer gjennom «digitalisering» vil endre transport og logistikksektoren i årene som kommer. At Trondheimsfjorden ble etablert som verdens første havområde som ble åpnet som testområde for autonome fartøy til sjøs, gir Trondheim Havn en unik posisjon både nasjonalt og internasjonalt til å delta i prosjekter knyttet til autonom transport. Formålet er økt effektivisering av sjøtransporten og å danne grunnlag for en mer konkurransedyktig og lønnsom utvikling av havnevirksomheten.

Styret er fornøyd med den støtten som Enova SF har gitt tilsagn om for å etablere landstrømanlegg som kan forsyne skip som ligger til kai, med fornybar energi og dermed redusere skipenes utslipp av klima- og miljøgasser.

Kommunedelplan for Nyhavna i Trondheim ble vedtatt i 2016 og det arbeides med å finne gode løsninger for de virksomheter som har aktivitet på de arealer som ikke inngår i kjernevirksomheten. De områdene som skal ivareta havnevirksomheten, må gjennomgå en betydelig komprimering av arealbruken og effektivisering av logistikk-løsningene.

Nasjonalt er det etablert et lovutvalg som skal ferdigstille sitt arbeid med ny Havnelov innen utgangen av 2017. Det knyttes stor spenning til utfallet av dette arbeidet.

Proessen med å utvikle strategiplan for 2018-2020 er i godt gjenge, og etablerer en god basis for samhandling i den nye ledergruppen og gode diskusjoner mellom styret og administrasjon.

Disponering av årets resultat:

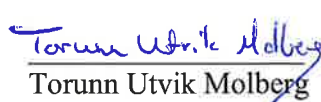
Styret vedtar at årets resultat etter skatt kr. 14.464.054 tilføres disposisjonsfondet som opptjent egenkapital.

Styret foreslår overfor representantskapet at årsoppgjøret 2016 godkjennes som fremlagt.

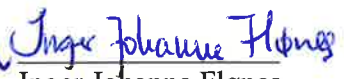
Trondheim 31.12.2016/05.04.2017

Styret i Trondheim Havn IKS

Otto Frøseth
Styreleder

Torunn Utvik Molberg
Styrets nestleder

Svein Ivar Larsen

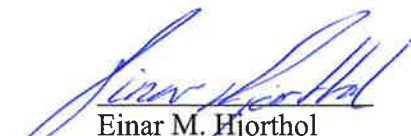

Inger Johanne Flønes

Monica H. Iversen

Tor Jakob Reitan

Anita Veie

Bernt T. Langolf

Einar M. Hjorthol
Havnedirektør

Trondheim Havn

ÅRSRAPPORT 2016 REGNSKAP

TRONDHEIM HAVN IKS
ORG.NR. 945 510 552

RESULTATREGNSKAP

	Note nr	Regnskap 2016 1000 kr.	Budsjett 2016 1000 kr.	Regnskap 2015 1000 kr.
DRIFTSINNTEKTER				
Avgifter og vederlag havn	4	38 493	35 988	35 175
Andre inntekter	4	103 520	102 669	99 526
Sum		142 014	138 657	134 701
Særlige poster:	4	0	0	499
SUM DRIFTSINNTEKTER		142 014	138 657	135 201
DRIFTSKOSTNADER				
Lønn, folketrygd og pensjonskostnader	5	43 348	46 721	43 362
Andre driftskostnader	6	45 725	41 180	41 164
Andre administrasjonskostnader		7 970	9 567	9 058
Avskrivninger	7	30 470	32 077	27 468
Nedskrivninger	7	0	0	2 105
Sum		127 512	129 546	123 156
Særlige poster	13	3 140	0	0
SUM DRIFTSKOSTNADER		130 652	129 546	123 156
I % av omsetningen		92,0 %	93,4 %	91,1 %
DRIFTSRESULTAT		11 361	9 112	12 044
Driftsmargin (driftsresultat % av omsetningen)		8,0 %	6,6 %	8,9 %
Netto renteinntekter	8	4 131	1 388	3 764
NETTO FINANSPOSTER		4 131	1 388	3 764
RESULTAT FØR SKATT		15 492	10 500	15 809
I % av omsetningen		10,9 %	7,6 %	11,7 %
Skattekostnad	15	1 028	680	1 086
ÅRETS RESULTAT		14 464	9 820	14 723
OVERFØRINGER				
Overført til (+) / fra (-) opptjent egenkapital	18	14 464	9 820	14 723

BALANSE

	Note nr.	2016 1000 kr.	2015 1000 kr.
Anleggsmidler			
<i>Immaterielle eiendeler</i>			
Rettigheter, planmaterieell etc.	7	0	0
<i>Varige driftsmidler</i>			
Tornter, bygg, anlegg, løsøre	7, 9	739 862	672 865
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Finansielle midler	10	44 791	37 988
Sum anleggsmidler		784 653	710 853
Omløpsmidler			
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer	3	10 095	9 707
Andre kortsiktige fordringer		2 541	949
Sum fordringer		12 636	10 656
<i>Betalingsmidler</i>			
Kontanter, bankinnskudd	2	128 127	168 828
Sum omløpsmidler		140 763	179 483
SUM EIENDELER		925 416	890 336
Egenkapital			
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Selskapskapital	16, 17	669 200	650 921
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Disposisjonsfond	18	198 011	183 547
Sum egenkapital		867 211	834 468
Gjeld			
<i>Langsiktig gjeld</i>			
Pensjonsforpliktelse/pensjonsmidler (-)	14	-1 659	-1 365
Utsatt skatt	1, 15	0	0
Lån langsiktig	11	24 937	29 589
Sum langsiktig gjeld		23 278	28 224
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Betalbar skatt	15	1 028	1 086
Kortsiktig gjeld	12, 13	33 898	26 559
Sum kortsiktig gjeld		34 927	27 645
Sum gjeld		58 205	55 868
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		925 416	890 336

Trondheim 31.12.2016/05.04.2017

Styret i Trondheim Havn IKS

Otto Frøseth

Otto Frøseth
Styreleder

Torunn Utvik Molberg

Torunn Utvik Molberg
Styrets nestleder

Svein Ivar Larsen

Svein Ivar Larsen

Inger Johanne Flønes

Inger Johanne Flønes

Monica H. Iversen

Monica H. Iversen

Tor Jakob Reitan

Tor Jakob Reitan

Anita Veie

Anita Veie

Bernt T. Langolf

Bernt T. Langolf

Einar M. Hjørthol

Einar M. Hjørthol
Havnedirektør

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	2016 1000 kr.	2015 1000 kr.
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter:		
Resultat før skattekostnad	15 492	15 809
Periodens betalte skatter	-1 086	-1 364
Tap (+)/gevinst(-) ved salg av anleggsmidler	48	-499
Ordinære avskrivninger varige driftsmidler	30 470	27 468
Nedskrivninger varige driftsmidler	0	0
Endring i kundefordringer	-388	-789
Endring i leverandørgjeld	7 702	-10 904
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordning	-294	1 820
Endring i andre tidsavgrensningsposter	-1 955	-10 808
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	49 990	20 732
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter:		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	-48	499
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-85 991	-44 976
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-86 039	-44 477
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter:		
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-4 652	-4 652
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-4 652	-4 652
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-40 701	-28 397
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	168 828	197 225
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	128 127	168 828

Noter til regnskapet

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Selskapet kommer inn under regnskapslovens regler for mellomgruppen "øvrige foretak" (ikke lite foretak, ikke stort foretak, men mellomklassen øvrige foretak).

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med god regnskapsskikk, regnskapslovens bestemmelser og bestemmelser i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper.

Inntektsførings- og kostnadsføringstidspunkt - sammenstilling

Inntekt resultatføres som hovedregel når den er opptjent. Inntektsføring skjer følgelig normalt på leveringstidspunktet ved salg av varer og tjenester. Driftsinntektene er fratrukket merverdiavgift, rabatter, bonuser og provisjoner. Utgifter sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med de inntekter utgiftene kan henføres til. Utgifter som ikke kan henføres direkte til inntekter, kostnadsføres når de påløper.

Offentlige tilskudd

Selskapet mottar enkelte år driftstilskudd i forbindelse med diverse prosjekter. Det opprettes egen balansekonto pr. prosjekt. Prosjektkontiene nettoføres, det vil si at både tilskudd og kostnader føres på samme konto. Tilskuddene behandles dermed som kostnadsrefusjoner. Eventuelle resultatelementer bokføres når disse er på det rene, normalt ved prosjektavslutning. I 2016 er ikke mottatt slike tilskudd, mens det i 2015 var mottatt kr. 150.000 fra Enova i forbindelse med prosjekt knyttet til energioptimalisering i bygg.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Ordinære avskrivninger er beregnet lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid med utgangspunkt i historisk kostpris. Avskrivninger baseres på bokførte verdier i eget anleggsregister. Det er i regnskapene for 2016 og 2015 ikke foretatt nedskrivninger på ordinære varige driftsmidler. I regnskapet for 2015 ble nedskrevet på immaterielle eiendeler ut fra at verdien på disse var vurdert som usikker mht. balanseføring. Det vises til note 7 for nærmere informasjon.

Fordringer

Fordringer er oppført til pålydende med fradrag for avsetning for tap.

Finansielle instrumenter

Selskapet benytter seg ikke av slike instrumenter, bortsett fra ordinære langsiktige lån.

Skatt

Skatteplikt er begrenset til kun en del av resultatet, jfr. note 15. Av beregningstekniske hensyn er derfor utsatt skatt, gjennom bruk av midlertidige forskjeller, ikke anvendt. Som følge av dette, består selskapets bokførte skattekostnad og skattegjeld normalt kun av betalbar skatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel vil normalt ikke oppstå i regnskapet.

Note 2 - Bankinnskudd

I posten inngår bundne bankinnskudd på skattetrekkonto med kr. 1.951.000 pr. 31.12.2016 mot kr. 1.808.000 året før.

Note 3 - Kundefordringer

Kundefordringer pr. 31.12.2016 er fordringer fra selskapets ordinære drift, med kr. 11.565.000 og normalt 30 dagers betalingsfrist. Avsetning til dekning av fremtidig tap på kundefordringer utgjør pr. 31.12.2016 kr. 1.470.000, hvor avsetningen dekker mer enn den delen av fordringsmassen som pr. 31.12.2016 er forfalt med mer enn 30 dager. Avsetningen er ført til fradrag under kundefordringer som derved nettoføres med kr. 10.095.000.

Note 4 - Inntekter

Spesifikasjon av inntekter

Tekst	Prosentfordeling regnskap 2016	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Regnskap 2015
		1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
Avgifter og vederlag skip	12 %	17 577	17 633	15 925
Varevederlag	15 %	20 917	18 355	19 250
Sum avgifter og vederlag havn	27 %	38 493	35 988	35 175
Vederlag tjenester etc.	12 %	17 520	15 001	17 045
Sum brukerbetaling	39 %	56 014	50 989	52 220
Leieinntekter bygg og eiendom	51 %	73 089	73 714	69 935
Leieinntekter parkering	9 %	12 535	13 765	12 446
Andre driftsinntekter	0 %	376	190	100
Sum andre drifts- og leieinntekter	61 %	86 000	87 669	82 482
Brukerbetaling og andre driftsinntekter	100 %	142 014	138 657	134 701
Særlige poster		0	0	499
SUM DRIFTSINNTEKTER		142 014	138 657	135 201

Inntektene i 2016 inkluderer 3,2 mill. kr. fra virksomhet i Namsos og Frøya som er nye deltakerkommuner dette år.

I tillegg til inntektene fra den løpende drift, er i regnskapet for 2015 inntektsført som "særlig post", gevinst 0,499 mill.kr. vedr. salg av grunn i Trondheim. Det vises til NRS5 pkt. 3 vedr. regnskapsføringen.

Note 5 - Lønn, folketrygdavgift og pensjonskostnader

1. Spesifikasjon lønnskostnader

Tekst	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Regnskap 2015
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
Lønninger	32 112	33 783	31 210
Refusjon sykepenger	-812	0	-849
Arbeidsgiveravgift	4 428	4 813	4 362
Pensjonskostnader	5 206	5 938	6 519
Forsikringspremier ansatte	90	83	84
Andre ytelser	2 324	2 104	2 037
Sum	43 348	46 721	43 362

Pensjoner er kostnadsført i henhold til aktuarberegning og beregningsforutsetninger pr. 31.12.2016. Se note 14 for spesifikasjon av årets kostnad.

2. Ytelser til ledende personer m.m.

	Regnskap 2016	Regnskap 2015
	1000 kr.	1000 kr.
2.1. Daglig leder		
Lønn	1 137	1 121
Annen godtgjørelse	57	109
Sum	1 194	1 230
I tillegg er betalt premie for medlemsskap i den kollektive pensjonsordningen.		
2.2. Styre og representantskap		
Annen godtgjørelse (honorar)	421	452
2.3. Godtgjørelse til revisor		
Lovpålagt revisjon	129	139
Andre tjenester (teknisk regnskapsbistand etc.)	0	0
Sum	129	139

3. Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer og ansatte

Selskapet har ikke gitt lån eller stillet sikkerhet for lån til noen i ovennevnte kategori.

4. Gjennomsnittlig antall ansatte:

54

53

Note 6 - Andre driftskostnader

Spesifikasjon av andre driftskostnader

Tekst	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Regnskap 2015
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
Energi, brensel og vann	3 958	4 501	4 007
Kostnader lokaler	6 606	5 197	3 780
Verktøy, inventar og driftsmaterialer	3 038	2 705	2 421
Kjøpte tjenester, vedlikehold	14 256	13 767	12 328
Kostnader transportmidler / kraner	1 984	1 285	1 579
Innkjøp materialer og varer	10 806	8 008	10 928
Diverse fremmede tjenester	6 068	5 717	6 111
Andre kostnader og poster ikke relatert til årets drift	-991	0	9
Sum andre driftskostnader	45 725	41 180	41 164

Under "Andre kostnader og poster ikke relatert til årets drift" er i regnskapet for 2016 ført kostnadsrefusjon 1,000 mill.kr. fra Trondheim Maritime Senter AS (TMS) vedr. flytting av administrasjon og havnevakt fra lokaler i Pirsenteret til lokaler i det nybygde TMS i januar 2016.

Note 7 - Varige driftsmidler, tilgang, avgang og avskrivninger

(Beløp i tusen kroner)

Tekst	Tomter	Bygninger/anlegg	Maskiner	Inventar	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	255 013	701 944	53 467	3 901	1 014 325
Tilgang/avgang i året:					
Tilgang driftsmidler:	24 211	67 727	1 200	4 329	97 467
Avgang driftsmidler:					
Bokført ved avgang	0	0	0	0	0
Akkumulert avskrevet ved avgang	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	279 224	769 671	54 667	8 230	1 111 792
Akkumulerte avskrivninger 01.01.		303 979	34 282	3 198	341 459
Årets avskrivninger:		26 974	3 186	310	30 470
Fragår akkumulerte avskrivninger på driftsmidler ved avgang i året		0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.		330 953	37 468	3 508	371 929
Bokført verdi pr 31.12.	279 224	438 718	17 199	4 722	739 862
Årets avskrivninger	0	26 974	3 186	310	30 470
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0
Årets av-/nedskrivninger	0	26 974	3 186	310	30 470
Økonomisk levetid		Bygg: 40-50 år Anlegg: 20 år	Maskiner: 10år	Inventar: 4-10 år	
Avskrivningsplan		Lineær	Lineær	Lineær	

Avskrivninger er basert på videreføring av avskrivningsprinsipper, satser og beløp fra foregående år, oppkorrigert til helårsavskrivninger på investeringer foregående år.

Inneværende års investeringer avskrives med 50% av avskrivningssatser for helårsavskrivninger.

Frøya kommune og Namsos kommune trådte inn som nye deltakere i selskapet fra 01.01.2016. Deres tingsinnskudd ga tilgang anleggsmidler med 4,667 mill.kr. fra tomter og 13,612 mill.kr. fra bygg/anlegg, til sammen 18,279 mill.kr. i tilgang. Disse anleggsmidler sto i selskapet i hele 2016 og ble derfor gitt ordinær helårsavskrivning i 2016 med 0,681 mill.kr.

Avskrivninger og bokførte verdier er avstemt mot anleggsregister.

Investeringsbudsjettet for 2016 var på 335,0 mill.kr. I løpet av året er investert for 79,2 mill.kr. Av planlagte investeringer er betydelige beløp utsatt eller forsinket, herunder kjøp av areal på Orkanger 54,6 mill.kr., utskipningsanlegg for kalkprodukter på Verdal 168,0 mill.kr. og arealutvikling på Verdal 16,0 mill.kr. Resterende del av ubrukt beløp fordeler seg på en rekke enkelttiltak. Fra investeringsbudsjettet 2016 er overført 238,1 mill.kr. til investeringsbudsjettet for 2017. Beløpet er oppregulert med 4,5 mill.kr. til 242,6 mill.kr. Investeringsbudsjettet for 2017 utgjør i alt 312,4 mill.kr. inkl. nye investeringstiltak planlagt for året.

Note 8 - Finansposter

Tekst	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Regnskap 2015
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
Renteinntekter	4 599	3 550	4 507
Rentekostnader	-469	-2 162	-743
Sum finansposter	4 131	1 388	3 764

Sum finansposter viser bedre resultat enn budsjettet. Bto. finansinntekter 2016 inkluderer renteinntekt fra eierlån til selskapene Trondheim Maritime Senter AS og Dora II Holding med 1,927 mill.kr. gjeldende fom. mai 2014. Finanspostene er videre påvirket av at ikke alle budsjetterte investeringer er gjennomført ved årsslutt, herunder betydelige budsjetterte investeringer vedr. grunnerverv på Orkanger. Det er ikke tatt opp lån til finansiering av nyinvesteringer i 2016 eller 2015. Alle investeringer er finansiert med egenkapital, noe som derved tilsvarende reduserer grunnlaget for finansinntekter bto. fra bankinnskudd.

Note 9 - Varige driftsmidler

Tekst	Regnskap 2016	Regnskap 2015
	1000 kr.	1000 kr.
Tomter	279 224	255 013
Bygninger/anlegg	438 717	397 965
Maskiner, inventar, transportmidler	21 921	19 887
Sum varige driftsmidler	739 862	672 865

Frøya kommune og Namsos kommune trådte inn som nye deltakere i selskapet fra 01.01.2016. Deres tingsinnskudd ga tilgang anleggsmidler med 4,667 mill.kr. fra tomter og 13,612 mill.kr. fra bygg/anlegg, til sammen 18,279 mill.kr. i tilgang. Disse anleggsmidler sto i selskapet i hele 2016 og ble derfor gitt ordinær helårsavskrivning i 2016 med 0,681 mill.kr.

Eiendomsgrunn anvendt som tingsinnskudd ved inntreden av nye eierkommuner i 2013 og 2016 står oppført i balansen som selskapets eiendom slik som forutsatt ved selskapsutvidelsene. Det arbeides sammen med kommunene med å få ferdigstilt grunnlaget for tinglysning av hjemmelsoverføringene.

Brannstasjonstomta ved Nidelv bro er forutsatt solgt til Trondheim kommune. I byggeperioden for brannstasjonen ble påvist forurenset masse i grunnen. Kommunens kostnader forbundet med fjerning av denne reduserer salgsvederlaget. Det er oppnådd enighet om størrelsen av dette.

Note 10 - Finansielle anleggsmidler

Sammendrag	Regnskap 2016	Regnskap 2015
	1000 kr.	1000 kr.
Aksjer (se spesifikasjon nedenfor)	16 127	16 127
Eierlån (se spesifikasjon nedenfor)	28 664	21 861
Sum finansielle anleggsmidler	44 791	37 988

Aksjer er verdsatt til kostpris, som antas å være lavere enn sum virkelig verdi.

Aksjer og andeler i andre selskap

Tekst	Balanseført	Anskaffelses-
	verdi	kost
<i>Anleggsmidler:</i>	1000 kr.	1000 kr.
Stiftelsen Midnor Besitek	160	160
Cruise Norway AS	10	10
Visit Trondheim AS	30	30
Leiv Eiriksson Nyskapning AS	2 000	2 000
Kai 13 AS	13 047	13 047
Trondheim Maritime Senter AS	480	480
Dora II Holding	400	400
Sum aksjer og andeler	16 127	16 127

TH eier 100% av aksjene i Kai 13 AS. Balansesummen i Kai 13 AS på 3,874 mill.kr. pr. 31.12.2016 betraktes som så lav sett i forhold til balansesummen i TH at dette ikke utløser etablering av konsernregnskap. Investering i aksjer i Trondheim Maritime Senter AS (TMS) og Dora II Holding AS er av strategisk karakter og gjelder selskaper knyttet til utvikling av vår eiendomsvirksomhet.

Eierlån til andre selskap

Tekst	Balanseført	Opprinnelig
	verdi	lån
<i>Anleggsmidler:</i>	1000 kr.	1000 kr.
Trondheim Maritime Senter AS	24 973	11 248
Dora II Holding AS	3 690	3 413
Sum eierlån	28 664	14 661

Eierlånene er av strategisk karakter og er gitt der vårt selskap har eierinteresser knyttet til utvikling av eiendomsvirksomheten gjennom låntakers selskap. Eierlån til Trondheim Maritime Senter var opprinnelig 11,248 mill.kr. i 2014, og er senere utvidet med nytt lån 7,200 mill.kr. i 2015 og ytterligere 4,875 mill.kr. i 2016. Økningen i eierlån gjelder mellomfinansiering av ikke fradragsført merverdiavgift ved oppføring av utleiebygg der bygget ved oppføringen ikke var fullt belagt mht. utleieavtaler, samt gjelder innredning etc. vedr. ferdigstilling av lokaler for leietakere som nå har flyttet inn i bygget. I 2016 er opptjente, men ikke utbetalte, renter 2014-2016 tillagt lånene med 1,650 mill.kr. vedr. lån til TMS og 0,277 vedr. lån til Dora II Holding.

Note 11 - Langsiktig gjeld, pantstillelser og garantiansvar

(Beløp tusen kroner)

11.1 Spesifikasjon av langsiktige lån

Opprinnelig lån	Lån opptatt	Siste avdrag	Formål	Lånegiver	Avdrag 2016	Restlån 2016
12 160	2003	2018	Havnekran, Orkanger	Kommunekreditt	760	1 520
5 000	1998	2018	Terminalkontor Pir I	Kommunalbanken	250	375
3 700	1998	2018	Terminalkontor Pir I	Kommunalbanken	185	278
3 288	2000	2020	Havnegt. 8	Kommunalbanken	164	658
10 250	2000	2021	Ravnklohallen	Kommunalbanken	513	2 306
6 900	2000	2020	Opparb.kostn. Brattøra	Kommunalbanken	345	1 380
15 889	2013	2026	Overtatt fra ITH	Kommunalbanken	1 177	11 182
7 124	2013	2020	Overtatt fra ITH	Kommunalbanken	890	3 562
9 240	2013	2026	Overtatt fra ITH	Kommunalbanken	368	3 677
Sum avdrag og restsaldo langsiktige lån					4 652	24 937

11.2 Langsiktig gjeld med forfall mer enn 5 år etter regnskapsårets slutt

2016	2015
7 135	8 936

11.3 Pantegjeld og stilte sikkerheter

Det er ikke gitt pantesikkerhet eller annen sikkerhetstillelse for lån ut over deltakeransvar i hht. IKS-loven.

11.4 Garantiansvar

Selskapet har ingen garantistillelser pr. 31.12.2016 og pr. 31.12.2015.

Note 12 – Mellomværende med eierkommunene

Spesifikasjon av mellomværende med eierkommunene pr. 31.12.:

Tekst	Beløp 1000 kr.
Gjeld (-) til Trondheim kommune	-1 042
Gjeld (-) til Orkdal kommune	-899
Gjeld (-) til Namsos kommune	-1
Fordring (+) på Trondheim kommune	140
Nto. fordring pr. 31.12.2015	-1 802

Gjeld til Trondheim kommune er eiendomsavgifter og eiendomsskatt, uttak vann, kjøp av tekniske tjenester, samt avregning AFP. Gjeld til Orkdal kommune er kostnadsandel vedr. omlegging av vei til havneområdet, samt byggesaksgebyr. Gjeld til Namsos kommune er vedlikeholdskostnad. Fordring på Trondheim kommune er salg av tjeneste til prosjektet "Renere havn". Balanseposter v.v. eierkommuner er alle kortsiktige poster.

Note 13 - Kortsiktig gjeld

Tekst	Regnskap 2016	Regnskap 2015
	1000 kr.	1000 kr.
Leverandørgjeld	21 571	13 869
Skyldig skattetrekk, offentlige avgifter og feriepenger	6 296	6 288
Annen kortsiktig gjeld	6 031	6 402
Sum kortsiktig gjeld	33 898	26 559

Annen kortsiktig gjeld omfatter avsetninger for kostnader, ansvar og lignende påløpt pr. årsskiftet, en-bloc-avsetning for regnskapsbilag som kommer til bokføring etter avsluttet regnskap, samt evt. prosjektkonti. Avsetninger vedr. kostnad ført under "særlige poster" 3,140 mill.kr. pr. 31.12.2016 inngår under annen kortsiktig gjeld. Dette gjelder avsetning i forbindelse med mottatt krav fra Hurtigruten om tilbakebetaling av kaivederlag og ISPS-vederlag med til sammen 3,140 mill.kr.

Note 14 - Pensjonsforhold

14.1 Behandling av pensjoner i regnskapet

De ansatte opptjener rett til framtidig pensjon gjennom sin arbeidsinnsats. For selskapet påløper derfor pensjonskostnadene samtidig med lønnskostnadene. Gjennom aktuarberegning beregnes fremtidige pensjonsforpliktelser. Disse fordeles over opptjeningsperioden med et likt beløp for det enkelte år. NRS 6 (Norsk regnskapsstandard nr. 6) legges til grunn for beregningene. Levealderjustering for offentlige pensjonsordninger ble innarbeidet fom. 2014 i hht. revidert veiledning fra Norsk Regnskapsstiftelse fra desember 2014. Endringen ble innarbeidet som en planendring og ført direkte mot egenkapitalen da effekten ikke var relatert til regnskapsåret 2014. Planendringen innebar en reduksjon av estimert årlig utbetaling fra tjenstepensjonsordningen. Pr. 31.12.2016 var ikke resultatført aktuarielt tap 22,1 mill.kr. inkl. aga. mot 24,6 mill.kr. inkl. aga. pr. utløpet av året før. Amortiseringstiden er satt til 10 år i begge års beregninger.

14.2 Generelt om pensjonsordningen

Selskapet har sine forsikringsavtaler i Trondheim kommunale pensjonskasse (TKP).

TKP kjøper aktuatertjenester fra KLP. Beregningene gjelder tjenestepensjonsordning samt avtalefestet pensjon (AFP), slik disse er nedfelt i gjeldende tariffavtale for KS-området og pensjonskassens vedtekter. Ordningen omfattet pr. 01.01.2016 i alt 132 personer, fordelt på 54 aktive, 41 oppsatte (fripoliser og mulige fripoliser for de som har arbeidet mindre enn 3 år før fratreden) og 37 pensjonister. Fom. 2016 er vikarer og tidligere vikariater medtatt i antallet.

	2016	2015
<u>Økonomiske forutsetninger for pensjonsberegningene:</u>		
Diskonteringsrente	2,60 %	2,70 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,50 %	2,50 %
Forventet årlig G-regulering	2,25 %	2,25 %
Forventet årlig pensjonsregulering	1,48 %	1,48 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	3,60 %	3,30 %
Amortiseringstid:	10 år	10 år

Aktuarielle forutsetninger for pensjonsberegningene:

Beregningene er basert på Norsk Regnskapsstiftelses veiledende forutsetninger pr. 31.12. for både 2016 og 2015.

Beregningene bygger på forutsetninger om dødelighet og uførhet blant medlemmene i pensjonsordningen i hht. K2013BE for dødelighet pr. 31.12. 2015 og 2016 og KFSU2015BE uføretariff.

Frivillig avgang er tatt hensyn til i forhold til AFP-ytelser med 42,5% uttak av pensjon fra 62 år. Dersom den ansatte slutter før fylte 62 år, faller retten til slik ytelse bort. Det er lagt til grunn at frivillig avgang utgjør 25 prosent for gruppen under 24 år, og at den faller fra 15 prosent for gruppen 24-29 år til 3 prosent for gruppen 50-55 år. For gruppen over 55 år regnes det ikke med frivillig avgang.

14.3 Sammensettning av de aktuarberegnete pensjonskostnader inkl. AFP:

Beløp i 1000 kroner.

	2016	2015
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	3 844	3 999
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	2 291	2 352
Forventet avkastning av pensjonsmidlene	-2 522	-2 141
Administrasjonskostnad/rentegarantipremie	420	412
Netto pensjonskostnad inkl. adm.kost	4 033	4 622
Arbeidsgiveravgift av nto. pensjonskostnad inkl. adm.kost	569	652
Resultatføring av actuarielt tap (gevinst)	1 181	1 796
Resultatføring planendringer (inkl. arbeidsgiveravgift)	0	0
Årets aktuarberegnete netto pensjonskostnad	5 783	7 070
Kostnadsreduksjon pga. ansattes delfinansiering	-576	-551
Reversering resultatført planendring 2014, føres mot egenkapital	0	0
Pensjonskostnad i årsregnskapet	5 206	6 519

14.4 Avstemming av pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler:

	2016	2015
Brutto pensjonsforpliktelser	94 927	88 179
Pensjonsmidler til markedsverdi	-76 301	-67 811
Ikke resultatført estimatendring/avvik	-20 080	-21 564
Netto pensjonsforpliktelse	-1 454	-1 196
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	-205	-169
Netto pensjonsforpliktelse i regnskapet	-1 659	-1 365

Note 15 - Skatteplikt

Skattefritak foreligger i hht. skatteloven §2-32, 1. ledd, men med skatteplikt for "økonomisk virksomhet", jfr. skatteloven § 2-32, 2. ledd. Skatteplikten omfatter inntekter fra utleie av parkeringsplasser og fra hus-, grunn- og tomteleieinntekter fra leietakere som ikke driver havnerelatert virksomhet. Andelen skattepliktig inntekt beregnes ut fra omsetning ekskl. skattefrie gevinsterposter og ekskl. "særlige poster" som behandles individuelt mht. evt. beskatning. Andelen skattepliktig inntekt siste år var 26,2% mot 25,9% året før.

Regnskapet for 2015 inkluderer gevinst fra avståelse grunn. For havneselskapet, som er skattefri institusjon, er gevinstbeløp fra avståelse grunn skattefritt også innen selskapets skattepliktige økonomiske virksomhet og er trukket ut før fordeling skattepliktig/skattefritt beløp for inntekt og resultat. Tilsvarende gevinstbeløp forelå ikke i regnskapet for 2016.

Note 16 - Nye deltakerkommuner

Selskapssammenslutning 01.01.2013 mellom Trondheimsfjorden Interkommunale Havn IKS og Indre Trondheimsfjord Havnevesen IKS, ble gjort ved at deltakerkommunene i ITH gikk ut av sitt tidligere selskap og trådte inn som nye deltakere i TIH som samtidig skiftet navn til Trondheim Havn IKS. Deltakernes innskudd besto i anleggsmidler fratrasket gjeld (tingsinnskudd). Tingsinnskuddene ble verdiberegnet pr.kommune etter kontantstrøm-metoden. Som del av grunnlaget for forhandlinger om deltakerfordelingen 2013, ble også de tidligere deltakeres tingsinnskudd verdiberegnet, men anleggsmidler som lå i selskapet fra før, ble ikke verdiregulert i balansen. Innskutt egenkapital og opptjent egenkapital fra de tidligere deltakerne ble heller ikke endret. Deltakerfordelingen fra 2013 er basert på en omforent fordeling med utgangspunkt i verdiberegningene, men avviker noe fra denne. Avtalt deltakerfordeling og faktisk verdifordeling er forskjellige, og forskjellig fra fordelingen av innskutt egenkapital slik denne er regnskapsført for de tidligere og for de nye eierne. Ved inntreden av nye deltakere i 2013, ble det avtalt en minste deltakerandel 0,01%.

Kommunene Frøya og Namsos trådte inn som nye deltakere pr. 01.01.2016. Kommunenes tingsinnskudd er verdiberegnet etter samme metode som ved selskapssammenslutningen i 2013. Verdiberegningen av tingsinnskudd og den kommunevise deltakerfordelingen fremgår av vedlegg til selskapsavtalen.

Note 17 - Innskutt egenkapital, verdifordeling og deltakerfordeling

		Bokført innskutt EK	Verdi- beregning i 2013-2016	Verdi- fordeling	Deltaker- fordeling
		kr.	kr.		
Fra 2006:	Trondheim	513 757 591,54	731 500 000,00	82,17 %	76,27 %
	Orkdal	36 557 917,50	39 900 000,00	4,48 %	4,16 %
	Stjørdal	17 605 517,69	17 600 000,00	1,98 %	1,83 %
Tilgang 2013:	Malvik	-	-	0,00 %	0,01 %
	Levanger	28 056 000,00	28 056 338,00	3,15 %	5,29 %
	Verdal	42 474 000,00	42 474 178,00	4,77 %	8,00 %
	Steinkjer	10 911 000,00	10 910 798,00	1,23 %	2,06 %
	Leksvik	1 559 000,00	1 558 686,00	0,18 %	0,30 %
	Verran	-	-	0,00 %	0,01 %
	Frosta	-	-	0,00 %	0,01 %
	Inderøy	-	-	0,00 %	0,01 %
Tilgang 2016:	Frøya	829 320,00	829 320,00	0,09 %	0,09 %
	Namsos	17 449 706,00	17 449 706,00	1,96 %	1,96 %
Sum:		669 200 052,73	890 279 026,00	100,00 %	100,00 %

Note 18 - Opptjent egenkapital

Opptjent egenkapital (disposisjonsfond):

	2016	2015
	1000 kr.	1000 kr.
Opptjent egenkapital pr. 01.01.:	183 547	168 824
Regulering opptjent egenkapital fra prinsippendring, korreksjoner etc.	0	0
Planendring pensjonsordning, ført mot egenkapitalen (ref. note 14 om pensjon)	0	0
Disponering av årets resultat	14 464	14 723
Opptjent egenkapital pr. 31.12.	198 011	183 547

Til representantskapet i Trondheim Havn IKS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING FOR 2016

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Trondheim Havn IKS som viser et overskudd på kroner 14.464.054. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i selskapets årsberetning.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen. I revisjonsberetningens siste del - uttalelse om øvrige lovmessige krav - attesterer vi imidlertid på at det er konsistens mellom de lovmessige krav i årsberetningen og årsregnskapet.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav*Konklusjon om budsjett*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert årsbudsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Trondheim, den 24. april 2017

Per Olav Nilsen
revisjonsdirektør/oppdragsansvarlig

Bjørn Rian
statsautorisert revisor

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift